

אביבה לורי | צילום: איליה מלניקוב

משה ואורי גרשט

משה נולד ב-1938 בתל אביב
באותה שנה נולדו ולדימיר ויוסקוץ, רודולף נורייב וברקה מיכאלי.
אורי נולד ב-1967 בתל אביב
באותה שנה נולדו יעל ארד, אבי קושניר
וברית בקר.

בית:
משה גר בווינה בשיכון ותיקים ברמת גן, אורי בבית ויקטוריאני פרטי בן שלוש קומות בדרום מערב לונדון.
המשפחה המורחבת:
אשתו של משה, נטע, בת 70, בעלת חברת הפקות לשעבר. אחותו הקטנה של אורי, רוגי, בת 42, היא מורה לפילאטיס.
אשתו של אורי, נגה אנגלר, 40, ציירת, והם הורים לעמוס, בן 6 כמעט, וליה, בת שנתיים וקצת.

הלידה של אורי:
משה לא זוכר אבל מתרפק על מה שהיה ראוי לו לזכור ("אי אפשר לא לזכור, זה היה אירוע מטאורי. הוא היה כוכב שלא נפרדתי ממנו כמו שהוא היום לא נפרד מהבן שלי"). ויש לו גם תירוץ טוב: "עד גיל שנה פחדתי להתקרב אליו".

זיכרון ראשון של אורי:
הפוסטר של הסרט "צוללת צהובה" תלוי במרפסת הבית.

פחד אוכל את הנשמה:
ככל שאורי גרל, הויתרו של משה לובש צורות וצבעים ברורים. למשל סיפור הטבעיה: "עור לפני שהוא ידע ללכת, הוא ידע לשחות. פעם אחת השווצתי לפני חברים ורקתי אותו, בגיל שנה וקצת, לבריכה עם הגלגל. רציתי להראות שהוא צולל, אבל הגלגל עלה לבר. קפצתי למים ואני רואה אותו וישב על קרקעית הבריכה עם עיניים פקוחות ופה סגור, מסתכל מסביבי".

בניו מהייב:
משה הוא צ'ץ' - קיפוד של צ'רצ'יל. הוא היה ילד שמגמן ורדען, האסטרטג של החברה שהרביקו לו בגיל 10 את צ'רצ'יל.

השבלה:
משה למד בפנימיית הרסים, השלים בגרות בשיעורי ערב והשתלם לתואר "אמן למכונאות רכב". אורי למד באוהל שם, סיים תואר ראשון בצילום וקולנוע באוניברסיטת ווסטמינסטר לונדון ותואר שני בריאל קולג' אוף ארט.

איהו תלמיד היה אורי:
"תלמידי הכי טוב בין אלה שהיה להם לאומדים", אומר משה. "לא ידענו מתי ואיך הוא לומד. הוא היה אחראי ועצמאי לגמרי". ואורי מתוודע: "בחרתי בכונה מגמה קלה, שלוש יחידות במתמטיקה ופזיקה כדי לפנות מקום לעיסוק העיקרי שלי".

העיסוק העיקרי:
אורי שיחק עד הצבא כדורסל בקבוצת הנוער של מכבי רמת גן והיה היחיד בקבוצה (1.83 מ') שלא עבר את אביו בגובה (1.89 מ' וקצת). "הייתי על המגרש חמישה ימים בשבוע, ארבע שעות כל יום".

מורד נעורים:
יום אחד, בגיל 16 בערך, אורי, שהיה מגורל שיער, חזר מאילת עם געיל באוון. משה יצא מהכלים. "הוא ידע שאני לא אוהב שיער ארוך ועגילים", הוא אומר. אורי לא מחשיב את זה כמרד. מקסימום עצרת מחאה בינונית. "מרד זה כשיש התנגדות למשהו ואני ידעתי שיש לי מרחב שלא צריך להיאבק עליו".

תחילת דרך:
הוא חזר ב-59 מהצבא, אחרי הצניחה במתלה, וכעבור שנה חזר פגש עורך דין

הפונה ואביה, 1974

ששינה את חייו: "הוא סיפר לי שיש בית קולנוע בכינוס נכסים ושהוא מחפש מנהל. הקשר היחיד שלי לקולנוע היה שהייתי מתפלח לסרטים בגן רינה ובית העם". משה לא נכנס למגרש של בתי הקולנוע הגדולים, בני 1,000 מושבים ויותר, אלא הסתפק בנתח שוק קטן, אירופי ואיכותי, כיאה ל-205 המושבים שלו. הסרט הראשון היה "מטריות שרברג". אוריו באו כל הברגמנים, הגוראיים והפליגים, שש הצגות ביום, מעשר בבוקר ועד חצות.

"החיים בבית סבבו סביב הפרמיירות", אומר אורי. "כשהוא היה חוזר הביתה בימי שיש בלילה, אמא שלי היתה שואלת: צ'ץ', מה היה? ואם הוא אמר 'סגרנו את שתי הקופות', ידענו שהלך טוב".

אורי סיים את שירותו כחובש צבאי וב-88 נסע ללונדון. חיפש אוויר צלול. "היה לי חלום על מוזיקה ואמנות ועל כרד גדול שאלך בו לאיבוד, ואף אחד לא יכיר אותי ואני לא אכיר אף אחד, שאעבור בעבודה סתמית ואם יום אחד אקום בבוקר ואחליט

שאני לא הולך יותר לעבודה, אף אחד לא ישאל שאלות. נסעתי לשהות ולהסתובב. עברתי קצת בשליחויות על אופניים ואו החלטתי ללמוד צילום וקולנוע".

שיטות הינוך:
אורי, על אף שגדל ברוחה כלכלית, התחנך על פי כללים ברורים של והצנע לכת אם לא על סגפנות. בנוסף לחלוקת הנטל המשפחתי ("הייתי צריך לטפל בגינה"), היה עליו להתנזר ממנועמים וממותגים. "לחברים שלי בכדורסל היו אולסטאר מבד ואני מאוד רציני גם, ואבא היה אומר: 'קודם תהיה שחקן, לקפוץ לסל אפשר גם עם גלי'. אני זוכר שהוא לקח אותי לחנות כבן יהודה וקנה לי נעלי המגפר, זה היה סיוט מבחינתי".

משה לא מביין איפה הבעיה: "רציתי שהוא יתעמת עם החבורה שלו, שיסביר להם שלא צריכים לנקר עיניים".

שיטות הינוך באנגליה:
עמוס, הבן של אורי, הולך לאימוני כדורגל ושם הילדים עושים את זה עם מגיני שוקיים ונעלי פקקים. "אני לא יודע אם הוא חייב את זה, אבל ילדים אחרים משחקים עם האבזורים האלה, וזה עושה לו טוב, אז אני נותן לו".

גבולות התמיכה:
חמור לבר מצווה. תרנגולות בתוך הבית. אפרוחים במטבח של אמא על תקן חממה. רכיבה עם משה על סוסים, קיאק בהמנה מיוחדת, מסעות שיט במפרשית בלב ים שכללו צלילות ומעשי גבורה. "אלה היו חוויות מפחידות, אבל איכשהו הייתי צריך להתגבר על הפחדים כדי לרצות את אבא שלי".

פריחה:
"שיחקנו פעם בטורניר בליון וההורים שלי היו בפסטיבל קאן. הם נסעו במיוחד המש שעות לכל כיוון כדי לראות אותי, וחמש דקות אחרי שהמקה התחיל, נפצעתי באגודל וירדתי מהמגרש".

הציאה מהבית:
לגבי החלטתו של אורי לנסוע ללונדון ולהישאר ללמוד שם, משה משרד נוגשלנסיות. מתחת לפני השטח הוא מסתיר איזה חוט של עצב. "הוא גר פה בחממה, נטע עטפה אותו בצמר גפן, ופתאום הילד נוסע לאנגליה לטיול ומצלצל אלינו, היינו בפסטיבל קאן, ואומר 'החלטתי להישאר כאן'. ישר לקחנו מטוס ונסענו ללונדון".

אורי אומר שזאת לא היתה החלטה; החיים הוליכו אותו והוא משתדל להגיב להדומגויות וקביעות. "אני מסתכל על החיים כהודומגות חד פעמיות, וצריך להתענג על כל רגע גם אם הוא מאוד בעייתי".

מקורות השראה:
אורי עוסק בנראטיבים לאומיים. מצלם הרבה עצים, נופים, ארמה. בכל מיני מקומות בעולם. את ההשראה הוא חוקר למסעות ברנל שעשה עם הוריו כשהיה קטן. הוא מצלם עצי זית במרדכי (ממצאים באוסף מוזיאון ישראל), ברושים, עצי ווברבן יפניים ועצים שצמחו בהירושלם, כמו בתערוכה החדשה בגלריה נגה, שהם הוא מנתח את הקשר בין טייסי

הקמיקה לפריחת עצי הוברבן, והמיתוס הלאומי שגרקם סביבם.

ציפיות/אכזבות:
למשה היו כמה בתי קולנוע, חברה להפצת סרטים ועסקי גרל"ן והוא קיווה שבכורו יצטרף אליו באחד הימים. אבל בכורו החליט אחרת. "צלמים אחרים הולכים לעבוד בפרסום", אומר משה, "שם הכסף, אבל הוא החליט שהוא רוצה להישאר באנגליה ולהיות צלם אמנותי. כשהבנתי שזה המצב, החלטתי בן רגע שאני סוגר את כל העסקים שלי, ותמכתי בחלטתו. כמו שאבא שלי לא כפה עלי דבר, גם אני לא רציתי להסוס את אורי".

אורי מרגיש בר מזל. היתה לו פריבילגיה גדולה. הבסיס הרחב והתומך של הבית והמשפחה אפשר לו ללכת ברכו. "הייתי תקופה קצרה אסיסטנט של צלם מקצועי והרגשתי שהנשמה שלי לא נמצאת שם. זה השלב שבו החלטתי שאני נשאר בלונדון והולך ללמוד לתואר שני".

השתקפות במראה:
משה רואה באורי את עצמו. בחוסן הנפש. בחתמרה וביסודיות.

אורי רואה בעצמו את אביו. בתחושה הפנימית של ביטחון ואמונה שדברים אפשריים. בימות, בדינמיות, בכמיהה לחופש ובחיפוש הדרך.

בחיים לא אוהב כמו אבא שלי:
"הוא מאוד דומיננטי ונוכח. אני רוצה לעשות צעד אחרון מהדומיננטיות שלי ולהיות פחות נוכח, לתת יותר מרחב לסביבה הקרובה שלי".

עצבים:
הרבר המעצבן את שניהם הוא פוליטיקה. משה נוטה מינה ואורי שמאלה. "הוא חי באנגליה, הוא יכול להרשות לעצמו", אומר משה שנבהל לרגע מהגילוי מוסיף: "אבל אחרי חמש דקות אנחנו נרגעים".

אורי לא אוהב שאומרים לו מה הוא צריך לחשוב, במה להאמין ואיך לעשות את הדברים, ובנוכחות אביו זה לא תמיד קל. "אם אני עומד בצומת דרכים, אני לא צריך עצות, רק שיקשיבו לי".

נפגשים:
פעם בחודש וחצי, חודשיים. מדברים פעמיים ביום בטלפון.

רשומים על שמו:
של אורי: פרופסור באוניברסיטה לאמנות יצירתית בקנט; סרט שמוצג עכשיו על מסך פנורמי של 360 מעלות בראנדנהאוס של רון ארד; 51 תערוכות יחיד וקרוב ל-200 תערוכות קבוצתיות; עשרות יצירות באוספי המוזיאונים החשובים בעולם.

הצגת הקולנוע האחרונה:
קולנוע פריוו נסגר ב-92.

פייסבוק:
לא, אין להם דף בפייסבוק.

פנטזיה:
אורי: "בגיל 12 סיפרתי לחברים שלי שאני הולך להיות שחקן רכש, שאסע לחו"ל, תאפרסם ואחזו כשחקן רכש". משה: "בתקופה שלי פנטזיות היו חוקסוס. היית צריך להביא פרנסה הביתה".

משה (צ'ץ') גרשט, 73, ואורי גרשט, 44. היחסים ביניהם אינטימיים על אף 3,500 ק"מ שמפרידים בין קלפהאם קומון בלונדון לשיכון ותיקים ברמת גן. גרשט האבא, הבעלים של קולנוע פריוו המיתולוגי, היה הראשון בשנות ה-60 שנתן קרדיט לקהל הישראלי; העז, תוך סיכון אישי עצום, להמר על האינטליגנציה שלו, והקרין בקולנוע פריוו רק סרטי איכות. אורי, בנו, צלם-אמן בינלאומי החי בלונדון, פיתח קריירה מרשימה ועצמאית, בלתי תלויה באביו הדומיננטי ובעובדה שאת רוב ימיו ולילותיו עשה בקולנוע פריוו על ברכיהם של ברגמן, אלן רנה, וים ונדרס, דושאן מקבייב, הכיטלס, פריץ לאנג ו"מופע הקולנוע של רוק", ששבר את כל השיאים.

הורים וילדים המעניינים להשתקף במראה מוזמנים לפנות לאימייל: yeled@haaretz.co.il